

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

o prawo do emerytury,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 18 listopada 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 29 maja 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżącego na rzecz organu rentowego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 29 maja 2019 r., zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w L. z dnia 7 maja 2018 r. i oddalił odwołanie S. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w L. z dnia 24 października 2017 r. odmawiającej przyznania mu prawa do emerytury.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że wbrew stanowisku Sądu Okręgowego wnioskodawca nie udowodnił przesłanek z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270, dalej ustawa emerytalna) oraz § 2 ust. 1 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku

emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm., dalej rozporządzenie), bowiem pracując jako tokarz nie wykonywał prac w warunkach szczególnych, o których mowa w wykazie A, w dział III, poz. 23 (odlewnia staliwa, żeliwa, metali nieżelaznych i rur), gdyż gotowe odlewy były dostarczane z odlewni mieszczącej się w innym wydziale. Wytworzone elementy żeliwne były dostarczane z odlewni, a dopiero w dalszej kolejności - już, jako półprodukty - trafiały do ubezpieczonego. W ocenie Sądu odwoławczego, nawet o ile pewną ilość wykonywanych zadań można zakwalifikować jako czynności kwalifikowane jako praca w warunkach szczególnych, to jednak nie wyczerpywały one pełnego wymiaru pracy - co uniemożliwia przyjęcie tezy o pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył w całości pełnomocnik odwołującego się. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że jest ona oczywiście uzasadniona, co wynika z błędnej wykładni przepisów prawa materialnego, tj. art. 184 ust. 1 oraz art. 32 ust. 1 i ust. 4 ustawy emerytalnej i § 2 i § 4 rozporządzenia w związku z Zarządzeniem Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego. Zdaniem skarżącego, Sąd odwoławczy stracił z pola widzenia, że z treści świadectwa pracy, informacji z dokumentacji pracowniczej, zeznań świadków i samego wnioskodawcy wynika charakter jego pracy związany z odlewaniem staliwa, żeliwa, metali nieżelaznych i rur.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może być przyjęta do merytorycznego rozpoznania. Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) - jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania - wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania - z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. - niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616).

Skarżący nie wykazał wystąpienia tak rozumianej oczywistej zasadności skargi, bowiem nie jest wystarczające w tej kwestii odwołanie się do podstaw skargi nie tylko dlatego, że podstawy skargi nie podlegają badaniu na tym etapie postępowania przed Sądem Najwyższym, ale również z tego względu, iż rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku „przedsądu” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2015 r., I PK 68/15, LEX nr 2021943 czy z dnia 27 maja 2010 r., II UK 274/09, LEX nr 585794). Podnoszone przez skarżącego argumenty stanowią polemikę z oceną dowodów i wynikającymi z niej ustaleniami faktycznymi, co, zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Z wiążących Sąd Najwyższy ustaleń stanu faktycznego wynika, Sąd Apelacyjny nie uznał spornego okresu pracy jako pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, ponieważ odwołujący się pracując jako tokarz obsługiwał tokarkę, na której ostatecznie wykańczał odlewy i przekształcał je w gotowy produkt, regenerował formy odlewnicze i wykonywał różne inne prace frezerskie przy naprawie uszkodzonych elektów. Nie zajmował się wybijaniem, oczyszczaniem oraz

wykańczaniem odlewów żeliwa, ponieważ obrabiał produkt będący wstępnie oczyszczonym, obrobionym przedmiotem oraz do jego obowiązków należały także inne czynności (poza pracą przy żeliwie).

Wymaga wskazania, że w wyrokach z dnia 13 grudnia 2016 r., III UK 40/15 (LEX nr 2186064), z dnia 2 czerwca 2017 r., III UK 158/16 (LEX nr 2329017), z dnia 2 czerwca 2017 r., III UK 157/16 (niepublikowanym) Sąd Najwyższy dokonując charakterystyki prac określonych w wykazie A, dział III poz. 23 (prace przy wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów) rozporządzenia uznał, że „przez wykańczanie odlewów należy rozumieć śrutownie i szlifowanie powierzchni odlewów, naprawę spawaniem oraz wstępną obróbkę mechaniczną (skórowanie). Chodzi o tak zwaną obróbkę wykańczającą odlew po wybiciu go z formy, gdy zachodzi konieczność oczyszczenia odlewu z przywartej masy formierskiej, bądź gdy odlew po takim oczyszczeniu ma być produktem finalnym”. Inne zatem są warunki pracy przy wykańczaniu odlewów w odlewniach a inne przy dostosowaniu gotowego odlewu do wymiarów odpowiadającym normom produkcyjnym.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że wykazy resortowe stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach - jako niemieszczące się w kategorii źródeł powszechnie obowiązującego prawa (art. 87 ust. 1 oraz art. 93 ust. 2 Konstytucji) - nie stanowią prawa materialnego w rozumieniu art. 398³ § 1 k.p.c. Mają one charakter jedynie informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający i jako takie mogą mieć znaczenie wyłącznie w sferze dowodowej dla identyfikacji stanowiska pracy jako stanowiska pracy w szczególnych warunkach. O skutkach prawnych wykonywania takiej pracy stanowi natomiast ustawa i utrzymane w mocy jej przepisami rozporządzenie. Istotnego znaczenia dla zakwalifikowania danej pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach nie ma więc odwołanie się do stanowiska pracy wymienionego w zarządzeniu resortowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2016 r., I UK 356/15, LEX nr 2174067).

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł w myśl art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265).